

HRVATSKI

glasnik

Godina XXII, broj 24

14. lipnja 2012.

cijena 200 Ft

*Običaj „kraljica”
zaživio u Salanti*

Foto: Vjekoslav Blažetin

Komentar

Svrha natjecanja

Pri kraju školske godine sve je pretrpano raznim natjecanjima, pogotovo onima koja imaju više krugova tijekom cijele godine, počev od mjesnih, preko županijskih do državnih natjecanja. Tako i naše školske ustanove organiziraju razna regionalna natjecanja, a i hrvatska krovna organizacija priređuje državna natjecanja, odnosno dodjeljivanje nagrade državnog natječaja Croatiade. Što je svrha natjecanja, natječaja? Svrha svakog natjecanja ili natječaja prije svega je neka vrsta motivacije glede probuđivanja interesa za određenim znanjem, da oni koji sudjeluju u tome dobiju volju za dalji rad, da pronalaze nove i nove mogućnosti u razvijanju samoga sebe. Radi li se o natjecanju u matematici, plesu, športu, kuhanju ili u znanstvenom istraživanju, svako od njih podjednako želi probuditi, motivirati, otvarati nove „prozore u svijet”. Natjecanja u krugu naše hrvatske zajednice imaju svrhu (većinom su za djecu i srednjoškolce) motiviranja učenja našega jezika, probuđivanje interesa za saznanjem o našoj povijesti, književnosti, kulturi, tradicijama, a jednako tako natjecanja imaju svrhu naglašavanja pripadanja istoj, našoj hrvatskoj zajednici u Mađarskoj, tj. jačanja nacionalne samobitnosti. Naša su natjecanja većinom namijenjena mladim naraštajima, koja su naša budućnost, a njihovi pozitivni doživljaji tijekom natjecanja mogu biti dojmiljivi za cijeli život, mogu ih usmjeriti prema onim vrijednostima što je važno za opstojnost naše zajednice. Je li naša natjecanja doista motiviraju učenike, pripadnike naše zajednice? Usporedim li nagrade naših državnih natjecanja i mađarskih županijskih, golema je razlika i, nažalost, naša zaostaju iako je državno natjecanje višega ranga. Naravno, radi se o različitim okolnostima, ali ipak mislim da naša zajednica dvostruko toliko treba cijeniti svoje talente nego većinski narod, jer za našu zajednicu od iznimne je važnosti talent i marljivost. Ne mogu zaboraviti vremena prije 20–30 godina, na našim državnim natjecanjima mogla se dobiti nagrada tjedan dana ljetovanja u Šibeniku, upravo za trajanja Dječjeg festivala. To je odista bila motivacija koja je probudila želju za novim spoznajama, postignućima, uspjesima. Jer priznajmo, nas odrasle što motivira najviše na poslu? Naravno, plaća ili neka novčana nagrada, a vjerujem motiviralo bi i ljetovanje. Prisjetimo se samo HDS-ovih priznanja koja su se dodjeljivala upočetku i bila su tek moralnog karaktera. Već duže vrijeme uz priznanje ide i novčana nagrada, vjerujem da je to učinjeno zato da se malo honorira onaj dodatni posao što je osoba činila za svoju zajednicu. Sudjelovanje na državnom natjecanju također je dodatan rad učenika, a ukoliko na njemu postigne dobre rezultate, iza toga je i velik dodatan posao i učenika, a i nastavnika. Možda bi bilo vrijedno razmisliti o boljem motiviranju naše djece jer inače naša će djeca radije ići na mađarska natjecanja (ima ih dosta). Samo da napomenem, ima i naša zajednica odmaralište na moru. Možda bi se mogli malo bolje potruditi da našu nadarenu djecu na državnim natjecanjima nagradimo tako da će im to dati dugo motivaciju u očuvanju svoje nacionalne samosvijesti.

Bernadeta Blažetin

„Glasnikov tjedan”

Da imam devetnaest godina i završenu srednju školu, položenu maturu, kako bi odlučila? Da iza sebe imam izvrsnu maturu, s ponajboljim ocjenama, koje mi osiguravaju mjesto na željenom fakultetu? Ili ako nemam najbolju maturu ili uopće nemam maturu, tek neku struku, da li da idem raditi u neku od zemalja velike Europe, ili da ostanem kod kuće. Da ipak pokušam sa studijem u istoj toj Europi? Na rubu životne egzistencije, iz zemlje se sele deseci tisuća ljudi, a više od polovine mladih, mladih od 30 godina, radili bi izvan Mađarske ako im se za to ukaže prili-

lom, godišnjim odmorom i bankovnim računom s kojega možemo isplatiti mjesečne troškove života. Čitam jučer kako ankete pokazuju da svaki peti odrasli mađarski građanin planira raditi u inozemstvu kraće ili duže vrijeme, ili stalno, a svaki drugi mađarski građanin mlađi od 30 godina razmišlja o napuštanju Mađarske. Žele raditi u Austriji, Njemačkoj, gdje i danas radi dvije trećine onih koji su u potrazi za poslom napustili Mađarsku u zadnjih pet godina. Oni koji se žele trajno iseliti, imaju u vidokrugu znatno veći broj država, a popularne su i Kanada i SAD.

Kažu istraživači, govoreći o mladima s diplomom, iseljavaju se oni mladi s diplomom koji iza sebe nemaju jako obiteljsko zaleđe koje im osigurava materijalne uvjete za početak samostalnog života, te traženje i nalaženje radnoga mjesta u Mađarskoj.

Da imam devetnaest godina i završenu srednju školu, položenu maturu, kako bi odlučila? Da iza sebe imam izvrsnu maturu, s ponajboljim ocjenama, koje mi osiguravaju mjesto na željenom fakultetu? Ili ako nemam najbolju maturu ili uopće nemam maturu, tek neku struku, da li da idem raditi u neku od zemalja velike Europe, ili da ostanem kod kuće. Da ipak pokušam sa studijem u istoj toj Europi?

Ovih sam dana u jednom malom baranjskom naselju čula kako pedesetak njegovih stanovnika radi u Njemačkoj. Jedna dobra znanica iz drugoga naselja, pošto više od godinu dana nije našla radno mjesto, čuva stariju gospođu negdje u Europi. Iz pomurskih naselja u Zalskoj županiji naši Hrvati masovno odlaze raditi izvan Mađarske, i to teške poslove. Mlada liječnica otišla je najprije u Austriju, potom u Njemačku, na odjelu je s teškim bolesnicima, ali zarađuje iznad dvije tisuće eura, apsolutnica pere suđe ili je konobarica. Nakon osam mjeseci traženja posla mladić s diplomom našao je za dva dana posao u Poljskoj.

Nezaposlenost je bauk Mađarske i ne samo nje, Hrvatske i polako Europe. Svi smo u potrazi za boljim životom, ne zanima nas politika, ni lijeva ni desna, ni opcija centra, tek bolji život, budućnost sa stanom, automobi-

li. Ako se zaposle u inozemstvu, oni razmjerno dobro zarađuju i imaju bolja primanja, ali se na društvenoj ljestvici ne mogu uzdići, tek rijetki izumeci (većina njih obavlja posao koji nema veze s njihovom diplomom). Jedna druga skupina mladih iseljenika, kažu ankete, potječe iz situiranih obitelji, dobro znaju jezike, zapošljavaju se u svojim strukama, već su za vrijeme studiranja sklapali poznanstva, imali stipendije, boravili u inozemstvu, pa i nisu otišli u potpuno nepoznato. Ankete pokazuju kako je nakana migracije najočitija kod mladih koji imaju tek srednju školu, a ona je slabija kod visokokvalificiranih s diplomom. Gdje su u svemu tome mladi Hrvati u Mađarskoj od 18. do 30. godine života? O tome razmišljam ovih dana dok moj stariji sin polaže maturu.

Branka Pavić Blažetin

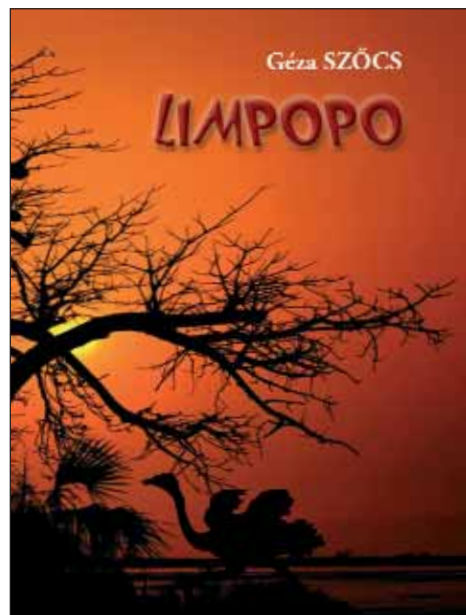
Čitajte i širite Hrvatski glasnik!

Aktualno

U Zagrebu predstavljen roman „Limpopo” Géze Szócsa

U Novinarskom domu u Zagrebu 23. svibnja predstavljen je roman „Limpopo”, iliti dnevnik jedne gospođice noj, preveo na ljudski jezik, obradio i objavio Géza Szócs. Riječ je o Croaticinu izdanju, u sunakladi Nove stvarnosti iz Zagreba, te ujedno i o prvom predstavljanju naše izdavačke kuće u glavnom gradu Hrvatske. Mnogobrojnu publiku pozdravio je voditelj nakladničke kuće Nova stvarnost Zvonimir Maštrović, među inima veleposlanika Mađarske u Zagrebu Gábora Ivána, načelnicu Odjela za promidžbu knjige Ministarstva kulture Republike Hrvatske Dubravku Đurić Nemeč. Potom je Croaticin ravnatelj Čaba Horvath u kratkim crtama predstavio djelatnost tvrtke kojoj je na čelu. O knjizi je govorio ravnatelj Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj mr. sc. Stjepan Blažetin. Roman „Limpopo” je autorov prvi prozni ostvaraj, napisao ga je za tri mjeseca 2006, a iduće godine objelodanila ga je izdavačka kuća „Magvető”. Limpopo je druga

najveća rijeka u Africi, s toga područja dolaze nojevi u Istočnu Europu istoimenog romana. Za pisca je obala rijeke Limpopo već bila poznata iz romana Julesa Vernea, ali za čitatelje tek sada, ili kada pročitaju „dnevnik gospođice noj”.

„Dnevnik gospođice noj smješten je u okvir koji čine uvod i bilješke, koje objašnjavaju tekst, referiraju na sam dnevnik. Poigravaju se s ulogom autora, čitatelja, teksta u toj specifičnoj komunikaciji koju nazivamo književnost. Unutar okvira se nalazi sam dnevnik, koji je naslovljen 'Rukopisni tekst pronađen u aktovki'. Tekst je izrazito segmentiran, sastoji se od 151 priče, ili možda točnije 151 fragmenta. Kao da se inzistira na raspadnutosti priče, na nemogućnosti sagledavanja stvarnosti, kao nekakve cjeline, kako nojevske tako i naše ljudske. U okviru se naglašava da kronologija nije bitna, da se tekstovi mogu čitati i drugim ili bilo kojim redom. I doista, svaki tekst može funkcionira-

ti sam za sebe, ali u tom slučaju izgubit ćemo brojne veze koje se rastvaraju ako pročitamo cijeli roman” – istaknuo je u predstavljanju Stjepan Blažetin. Roman je pun humora, ironije, aluzija i igre riječima. Djelo je objelodanjeno u travnju i na ruskom jeziku, te bilo prikazano na sajmu knjiga u Moskvi. Prevedeno je i na engleski i njemački jezik. No, kako reče Géza Szócs, s engleskim i njemačkim prijevodom nije zadovoljan. Tijekom književne večeri u više navrata je bio istaknut prevoditeljski rad Melinde Ádám, te je svoje zadovoljstvo naglasio i sam autor.

„Za prijevod me je potražila Katarina Franković. To je moj prvi prijevod književnog teksta iako na fakultetu u Zagrebu sam prevodila kraće novele s engleskog i francuskog jezika. Godinu dana sam radila, i često putovala u Zagreb u Sveučilišnu knjižnicu kako bi pronašla odgovarajuću hrvatsku riječ ili izraz. Ali mogu reći da sam jako uživala u radu, bio je za mene pravi izazov” – izjavljuje za naš tjednik Melinda Ádám, prevoditeljica romana

„Limpopo”. Ne u posljednjem redu trebamo istaknuti neumorni rad Katarine Franković u ostvarenju prijevoda i prikaza. U Zagreb pisca je dopratio i njegov prijatelj, vrsni violinist Ádám Banda, koji je s virtuosnim izvedbama očarao publiku. Tijekom večeri ulomke iz romana čitala je poznata hrvatska scenska umjetnica Anja Šovagović-Despot. Kulminacija književne večeri bilo je zajedničko čitanje ulomka Anje Šovagović-Despot i autora Géze Szócsa. „20. Viole, violončela. Prema Jugu. Oblik tijela ljudskih žena inspirirao je stare majstore da izrade neobičan instrument. On se zove violina, ili viola, ili ako je veća, violončelo, čelo, mali kontrabas, a ako je sasvim velik, kontrabas ili bas. Nema svadbe u kojoj ne bi zasvirali ovi divni instrumenti, zajedno ili samostalno, ili u paru, koji put uz pratnju cimbala. Najviše volim zvuk violončela, taj slatko-tužni zvuk mekog tkiva poput mahagonija i jantara. (...)”

k. g.

Susret najselu u Sumartonu

Četiri glagoljska slova „H”, poznate nagrade Hrvatske matice iseljenika krasile su četvrti Susret mađarskih najselu 9. lipnja u Sumartonu. Na susretu su pribivali predstavnici kulturne udruge iz Kukinja, Martinaca, Petrovoga Sela i Sumartona koji su se složili da će potaknuti proširenje Susreta na ostala najselu iz drugih zemalja, Austrije, Rumunjske i Srbije.

Povijest Nagrade „najselo” počela je 1996. g. kada je Hrvatska matica iseljenika ustanovila nagradu hrvatskim naseljima u kojima većina stanovnika govori hrvatskim materinskim jezikom, ne samo unutar obitelji nego i kao razgovornim jezikom u seoskoj zajednici, te u kojima se uzorno njeguje hrvatska kultura. Idejni začetnik nagrade je bio Hrvoje Salopek, tadašnji voditelj Odjela za urođene hrvatske manjine u HMI. Od samih početaka do 2008. godine dodijeljeno je 12 nagrada, nagrađena su sela Pinkovac, Mjenovo, Novo Selo (Austrija), Martinci, Petrovo Selo, Sumarton, Kukinj (Mađarska), Tavankut, Bački Monoštor, Novi Slankamen (Srbija), te Karaševo, Klokočić (Rumunjska), a 2007. g. prestala je dodjela nagrada, pa su se predstavnici četiriju mađarskih najselu sastali u lipnju 2008. g. u Sumartonu da razmotre kako dalje na putu najselu.

Nagrađenim naseljima i nadalje je bio cilj djelovanje na polju očuvanja nacionalne samosvijesti, u čemu je potrebna pomoć i od matične domovine, stoga su se predstavnici odlučili obratiti HMI glede dostojnog očuvanja toga priznanja. Na poticaj mađarskih najselu, 2008. g. u Zagrebu HMI je organizirao susret predstavnika svih dvanaest nagrađenih selu, kada su okupljeni imali prigodu razmijeniti iskustva i razgovarati o međusobnim oblicima suradnje, međutim do suradnje između svih nagrađenih selu nije došlo. Predstavnici mađarskih najselu odlučili su organizirati susrete u Mađarskoj, pa je prvi susret priređen

Mladi plesači KUD-a Sumarton

2009. g. u Petrovom Selu, zatim 2010. u Kukinju, 2011. u Martincima, a ovaj put u Sumartonu.

Sa sumartonskim susretom zatvoren je krug susreta mađarskih najselu, pa su njihovi predstavnici još prije početka programa zasjeli da se dogovore o nastavku. Joža Đuric, predsjednik sumartonske Hrvatske samouprave, predložio je da se proširi organiziranje Susreta i na ostala naselja izvan Mađarske, čime su se složili i svi ostali predstavnici

naselja: Ivo Grišnik, predsjednik kukinjske Hrvatske samouprave, Levente Varnai, martinački načelnik, Ana Škrapić Timar, predsjednica petrovoselske Hrvatske samouprave, i Martin Capari, sumartonski načelnik. Dogovoreno je da će se sumartonska samouprava obratiti čelnicima najselu izvan domovine u

Laura Bogdan i Roland Andrašek, članovi KUD-a Sumarton

svezi s tom zamisli i informirati sva naša najselu, odnosno u daljnjem dogovoriti za detaljnosti organiziranja Susreta.

Scenarij Susreta najselu bio je sličan prethodnima, no ovaj put je izostala misa na hrvatskom jeziku, naime u Pomurju nema župnika koji bi služio takvu misu, ali su Kukinjčani pred oltarom otpjevali vjerske

Zbor „Korjeni” iz Martinaca

Al je fino to baranjsko vino...

pjesme i izmolili molitve na hrvatskome jeziku. Etnografska izložba nagrađenih naselja ni ovaj put nije izostala, no domaćini nisu uredili poseban štand, naime svoje etnografsko bogatstvo predstavili su u zavičajnoj kući, u „Našoj hiži”, što su gosti rado posjetili, jednako kao i crkvu Svetog Martina.

Za pomurske je žitelje bila zanimljiva narodna nošnja drugih hrvatskih regija, a izložbu su oživotvorili Kukinčani s ponudom ukusne domaće kobasice i gibanice, Petrovišćani „šudićom”, domaćim kolačem, Martinčani izvrsnom domaćom rakijom, a Udruga prijatelja vina Sumartona dobrom kapljicom s Kamanovih gorica.

Na početku kulturnog programa uime domaćina drage goste pozdravio je Martin Capari, sumartonski načelnik, naglašujući

kako sva četiri naselja mogu biti ponosna na Nagradu „najselo”, te se i ubuduće trebaju truditi da sjaj nagrade ne izbljedi. Nadalje treba njegovati ono „blago” što je naslijeđeno od naših predaka: materinski jezik, kulturu i običaje.

Usljedio je folklorni program koji su izvodili pjevači, plesači i svirači narodnih plesnih običaja, glumci amaterskog kazališta zastupljenih mjesta. Počelo je s domaćinima. Dalma Rodek, Melita Kuzma i Alex Kozma u pratnji Tamburaškog sastava „Kajkavska ruža” izveli su kajkavske popijevke, a mala skupina folklorša splet pomurskih i međimurskih plesova s pratnjom Sumartonskih lepih dečaka.

Gledatelji su mogli upoznati široku paletu kulture četiriju naših regija. Slijedile su podavske pjesme u izvedbi Pjevačkoga zbora „Korjeni” u pratnji tamburaša i harmonikaša, zatim gradišćanske pjesme u izvedbi Žensko-

ga pjevačkoga zbora „Ljubičica”. Petrovoselci nisu mogli izostaviti šaljivi skeč, naime u mjestu djeluje vrlo uspješno hrvatsko amatersko kazalište.

Putovanje kroz kulturu iz jedne regije u drugu zaokružilo je Kulturno-umjetničko društvo „Ladislav Matušek” s živahnim baranjskim plesovima i veselim baranjskim pučkim pjesmama. Na Susretu najselja i ovaj put je pronađen zajednički jezik između štokavaca, čakavci i kajkavaca, te se svi sudionici nadaju da će biti nastavka, odnosno da će uspjeti proširiti krug sudionika Susreta, a nije izgubljena ni nada da će ubuduće Hrvatska matica iseljenika ponovno naći neka naselja koja će biti dostojna Nagrade „najselo”.

Uz tradicionalni program Susreta najselja usporedno su se odvijali i programi dana naselja, nogometne utakmice pojedinih momčadi, natjecanja u kuhanju i razne djelatnosti za djecu.

Beta

Kukinčanke na svom štandu sa Sumartonkinjom

Ana Škrapić, predsjednica HS-a Petrovoga Sela, i Martin Capari, sumartonski načelnik

Hrvati iz raznih krajeva Mađarske

Croatiadin likovni natječaj – Narodna nošnja zavičaja

U organizaciji Odbora za odgoj i obrazovanje Hrvatske državne samouprave, 1. lipnja u pečuškoj Hrvatskoj školi Miroslava Krležje upriličena je izložba radova i dodjela nagrada najboljima ovogodišnjeg Croatiadina „Nagradnoga likovnog natječaja“. U programu svečanog otvorenja, kojem su nazočili učenici škole i pozvani nagrađeni, sudjelovao je orkestar i zbor spomenute škole, a potom se nazočnima obratio njezin ravnatelj, ujedno i predsjednik Odbora za odgoj i obrazovanje HDS-a Gabor Győrvári pozdravljajući okupljene, među njima generalnu konzulicu Ljiljanu Pancirov, predsjednika HDS-a Mišu Heppa, i zamjenicu predsjednika HDS-a Angelu Šokac Marković.

I ove je školske godine Hrvatska državna samouprava, već 15. godinu zaredom, raspisala „Nagradni likovni natječaj“ za djecu hrvatskih vrtića te učenike osnovnih i srednjih škola. Ovogodišnja je tema bila Narodna nošnja zavičaja. Zadatak je bio naslikati mušku i žensku (ili samo jednu) zavičajnu nošnju. Likovi su se mogli postaviti i u plesni položaj značajan za određeni kraj, a tehnika izradbe likovnih radova bila je slobodna, uz korištenje mogućnosti kolaža, pastela, flomastera, akvarela i kombiniranih tehnika.

Po ustaljenom običaju, i ovogodišnje radove, 193 pristigla rada,

vrednovao je grafičar Đuro Šarkić. Najviše radova pristiglo je u kategoriji 3–4. razreda, potom vrtića, a najmanje u kategoriji gimnazija i 7–8. razreda. Od pristiglih radova, stotinjak njih ovom je prilikom izloženo u predvorju narečene škole. Obraćajući se djeci, njihovim pratiteljima, roditeljima, Mišo Hepp naglasio je kako će najuspješniji radovi biti tiskani u Zidnom kalendaru za 2013. godinu. Slijedilo je proglašenje rezultata i dodjela nagrada. Nagrade je djeci uručio predsjednik Mišo Hepp s pomoću referentice HDS-a Eve Mujić te predsjednik Odbora za odgoj i obrazovanje HDS-a Gabor Győrvárija.

Ana GAŽIĆ, 11. r., pečuški HŠ „MK“

Imena nagrađenih

Kategorija vrtića:

1. mjesto – Flora SLAVIKOVIĆ – „Kinizsiev“ dječji vrtić, Baja; mentor: Danica Pejcin
2. mjesto – Milan UDVARAC – dječji vrtić, Salanta; mentor: Kristina Gergić Nađ
3. mjesto – Alexandra BERDAL – dječji vrtić, Salanta; mentor: Kristina Gergić Nađ

Posebna nagrada

Réka SZEREMLEI, Holda KRIZMANIĆ, Luca KOVAČ, Kira KECSKÉS, Mirko EMBEROVIĆ, Danica KOVAČ, Enikő SZIT-TÁR – Hrvatski vrtić „MK“, Pečuh; mentori: Zlata Štric Šoltes, Kata Divjak i Janja Šimo Bošnjak

Kategorija 1–2. razred:

1. mjesto – Veronika KOS, 2. r., OC „NZ“, Kerestur; mentor: Gabrijela Kovač
2. mjesto – Imre VIG, 1. r., salantska OŠ Salanta; mentor: Mészáros Jánosné
3. mjesto – Danica SIDONJA, 2. r., OPS Mohač; mentor: Hermina Bischof Wiszt

Posebna nagrada – Luca IVANKOVIĆ, 2. r., pečuška HŠ „MK“; mentor: Ana Schneiderics

Kategorija 3–4. razred:

1. mjesto – Dorina TRÉFÁS TÓTH, 4. r., santovački HOŠUD; mentor: Veronika Dervar Blažev
2. mjesto – Kristina KAŠADI, 3. r., lukoviška OŠ; mentor: Anica Popović Biczak

Ivana MARTIĆ, 7. r., santovački HOŠUD

Réka RENDES,
6. r., salantska OŠ

Veronika KOS, 2. r., OC „NZ“, Kerestur

3. mjesto – Réka VARGA, 4. r., martinačka OŠ; mentor: Gyutasi Zoltánné

4. mjesto – Attila PÁL, 3. r., keresturski OC „NZ“; mentor: Ljubica Siladi Doboš

Posebna nagrada – Laura ÉRSEK, 4. r., pečuška HŠ „MK“; mentor: Ana Schneiderics

Kategorija 5–6. razred:

1. mjesto – Réka RENDES, 6. r., salantska OŠ; mentor: Mészáros Jánosné

2. mjesto – Ivana GRABIČ, 5. r., harkanjski OŠIG „PK“; mentor: Hári Józsefné

3. mjesto – Anamarija SILI, 6.a r., dušnočka OŠ; mentor: Judita Ambruš Šanta

Posebna nagrada

Maja MADARÁSZ, 6. r., bačinska OŠ; mentor: Marija Prodan

Flora SLAVIKOVIĆ –
„Kinizsiev“ dječji vrtić, Baja

Anet SABO, 5. r., barčanska OŠ; mentor: Anica Popović Biczak

Kategorija 7–8. razred:

1. mjesto – Ivana MARTIĆ, 7. r., santovački HOŠUD; mentor: Ibolya Valkai-Kovačev

2. mjesto – Danijel BALATON, 8. r., budimpeštanski HOŠIG; mentor: Zoltán Csomós

3. mjesto – Klauđija GRABANT, 7. r., keresturski OC „NZ“; mentor: Andrea Csere

Kategorija dvojezičnih gimnazija:

1. mjesto – Ana GAŽIĆ, 11. r., pečuški HŠ „MK“; mentor: Ana Schneiderics.

Branka Pavić Blažetin
Snimke: Ákos Kollár

Dorina TRÉFÁS TÓTH, 4. r., santovački HOŠUD

DRVLJANCI – Tradicionalno hodočašće podravskih Hrvata u Drvljance ove će godine biti 15. lipnja. Sveta misa u Drvljancima kod križa i kapelice počinje u 11 sati, a mnogobrojni vjernici iz svojih mjesta idu k svetištu pješice. Hodočašće se organizira tradicionalno uz blagdan Presvetog Srca Isusova, koji spada u petak iza blagdana Tijelova, stoga je lipanj mjesec Presvetog Srca Isusova. Misu na hrvatskom jeziku služit će župnik iz Vajslova, podrijetlom Martinčanin Jozo Egri. U 7.30 kreće povorka s hodočasnica iz Martinaca prema Drvljancima.

MARTINCI – U organizaciji tamošnje Hrvatske samouprave, 23. lipnja se priređuje već tradicionalno Ivanjsko veselje. Veselje počinje u 18 sati misom na hrvatskom jeziku u mjesnoj crkvi, nastavlja se povorkom mnogih folkloriša kroza selo i Hrvatskim balom koji počinje u 20 sati uz virovitički Gašo-band, a u 22 sata je paljenje ivanjske vatre u središtu sela. U programu dana sudjeluje više folklornih društava: suhopoljski KUUS »Suhopolje« (Hrvatska), lukoviški KUD »Drava«, pečuški Orkestar Vizin, martinački Ženski zbor »Korjeni« i starinski »Biseri Drave«. Sponzori priredbe: Temeljni fond »Wekerle«, Hrvatska državna samouprava, Zajednica podravskih Hrvata, Samouprava sela Martinaca, KUD »Martince«.

BUDIMPEŠTA – U sklopu suradnje zagrebačke Osnovne škole »Ante Kovačić«, učenici 3. i 4. razreda budimpeštanske Hrvatske osnovne škole od 11. do 15. lipnja borave u Školi u prirodi, u Velom Lošinj, u Hrvatskoj. Tijekom tjedna budimpeštanski će učenici imati zajedničke programe s učenicima iz Hrvatske. Svaki dan društveno-zabavni i športsko-rekreativni programi s pomoću animatora, ali očekuje ih i izlet brodom, posjet obližnjem svjetioniku, botaničkom vrtu, te igre, šport i druženje. Iz Budimpešte sudjeluje 32 učenika, u pratnji razrednica Katice Šokac i Dejana Šimon te odgajateljica Anite Horvat Bandy i Bee Letenjeji.

BUDIMPEŠTA – Oproštajna svečanost osmog razreda budimpeštanskog HOŠIG-a priređuje se 15. lipnja, s početkom u 17 sati, u predvorju škole. Osnovnu školu završava osam učenika, razrednica osmaša je Žuza Molnar.

MOHAČ – Iduća redovita mjesečna plesničica u Čitaonici mohačkih Šokaca priredit će se 15. lipnja, s početkom u 20 sati, svira Orkestar »Orašje«.

POGAN – U tome baranjskom selu, u organizaciji mjesne samouprave, 24. lipnja priređuje već tradicionalno Ivanjsko slavlje.

Otvaranje izložbe Tomislava Marijana Bilosnića u Vili Asseria

Splitski književnik i istraživač Igor Šipić, novinarka Timea Horvat, slavjenik Tomislav Marijan Bilosnić i vlasnik Vile Asseria Dejan Golem

Blizu Benkovca u prekrasnoj, po izvorno-starijoj gradnji napravljenoj, Vili Asseria vlasnika Dejana Golema je 18. majuša, otvorena izložba slik Tomislava Marijana Bilosnića. Doajena hrvatske lipe riči smo imali priliku upoznati na Koljnofski susreti hrvatskih pjesnikova i pisceva, štoveć kot predsjednik Ogranka Društva Hrvatskih književnikova u Zadru dostavio je većputi pakete darovanih knjig za Hrvatsku katedru u Sambotelu. Uz to njegove pjesme se objavljivaju i u našem tajejniku. Njegovo ogromno književno djelo čuvaju zbirke pjesam, putopisi, romani, kritike, novinarski napisi. Dosada je otrprilike izdao 90 knjig. Pred kratkim je predstavljena njegova skupna knjiga sa splitskim prijateljem, pjesnikom, istraživačem i književnim kritičarom Igorom Šipićem, pod naslovom *Ahilej u virovima vrtoloma*, u podnaslovu *Ljubačka kosa u trojanskoj toponomiji (Troja, mitovi, legende i stvarnost)*.

U Vili Asseria u Lisičiću Igor Šipić je otvorio izložbu Tomislava Marijana Bilosnića, prilikom 45. obljetnice njegovoga umjetničkoga stvaralačtva, na ku je pozivnicu dobila i vaša novinarka. Na izložbi se moru viditi

najvažnija djela zadnjih dvajset ljet jer su izložene slike iz ciklusa „Cvijeće ravnokotarskih vila“, „Mediterranski pastel“, „Pollockova svjetlost“ i „Povratak Tigra“. Igor Šipić je u umjetničkom portretu u posebnom djelu predstavio svojega prijatelja Tomislava Marijana Bilosnića u nedavno objavljenoj knjigi *Život na sudbini vulkana*. A ovput je naglasio da Bilosnić je u prošlosti imao pedesetak samostalnih izložbova slik u tehnici ulja, pastela, crtežova i umjetničke fotografije, unutar i van granice Hrvatske. Prilikom skupne večere uz ukusno jilo pod pekom, pripravljenim po familijarnom receptu Golema, štali su se i Bilosnićeve pjesme, ke su objavljene i u našem Hrvatskom glasniku. Vila Asseria u Lisičiću, nazvana po najatraktivnijem lokalitetu blizu Benkovca ter napušćanom i razrušenom liburnskom i rimljanskom naselju, ovo ljetu prvi put otvara svoja vrata pred turistima, a prva je to i izložba u ovoj modernoj palači prošlosti, ka će biti jedinstveno mjesto za prezentaciju likovnih i književnih djela, a u sebi čuva i veliko bogatstvo povijesti ovoga kraja.

-Tih-

NARDA – Hrvatska samouprava i Seoska samouprava ovoga južnogradišćanskoga naselja srdačno Vas poziva na Hrvatski dan 17. junića, u nedilju. Hrvatska maša će se začeti u mjesnoj crikvi u 15 uri ku služi Tomislav Antekolović, farnik iz Murskoga Središća, a mašu će svojom glazbom oblikovati Mladi crikveni zbor, takaj iz spomenutoga grada, koji je i partnerska općina Narde. U kulturnom programu u 16 uri sudjelivat će KUD Mladost iz Odre, Tamburaši iz Murskoga Središća, KUD i crikveni zbor iz Donje Voće, tamburaši i jačkari iz Narde. Hrvatski dan će okruniti bal s muzičari Karambolo.

SANTOVO – Prigodni program oproštajne svečanosti u Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi i učeničkom domu u Santovu održava se 16. lipnja s početkom u 10 sati. Ove školske godine 24 učenika napušta školske klupe santovačke škole. Razrednica je Zsuzsa Stipanov.

ČEPREG – Na trodnevno gostovanje se pripravljaju puhači iz Gornjega Desinca ovoga vikenda u Čepreg. Kako nas je obavistila Melinda Kiss, zadužena u čepreškom puhačkom orkestru za ov hrvatski kontakt, gosti će dospiti u Čepreg 15. junića, u petak. U pet uri se gane vinokušanje u bližnjoj Gorici, a u okviru hrvatskoga večera nastupit će čepreški hrvatski zbor Janković i prisički tamburaši. U subotu Hrvati će posjetiti toplice va Bika ter tamo malo i zasvirati nazočnim gostom. U 16 uri se začme u Čepregu veliko spravišće puhačkih orkestrova, na kom nastupaju uz Hrvate i domaćine, šipaši iz Holandije, Kisega i Šoprona. Pod šatorom će se sa svojom produkcijom svaki orkestar posebno predstaviti. Druženje sviračeva se nastavlja skupnom večerom i feštom uz muziku Big-banda. U nedilju će još Čeprežani pred rastankom otpeljati svoje goste u jedan od najlipših gradova u okolici, u Kiseg. Svirači iz dvih država su se prvi put našli 2009. ljeta, na inicijativu Josipa Novosela, predsjednika Dobrovoljnoga ognjogasnoga društva i orkestra u Gornjem Desincu. Nad ovim prijateljstvom pak se kumuju Božo Denadića i Jasna Horvat iz Šenkovca.

MOHAČ – U organizaciji Čitaonice mohačkih Šokaca, 16. lipnja u Mohaču se priređuje prigodni program u povodu blagdana Svetog Antuna, župnog prošćenja. Program počinje u 17 sati misnim slavljem na hrvatskom jeziku u nekadašnjoj franjevačkoj crkvi. Nakon mise, oko 18 sati slijedi kulturni program na otvorenome, a nastupit će KUD „Mohač“. Zabava se u 21 sat nastavlja Šokačkim balom u Čitaonici, a goste će zabavljati Orkestar „Orašje“.

Trenutak za pjesmu

Tomislav Marijan Bilosnić

Kuća djeda Mijata

Gradio gradio gradio
u svakom selu kuću sagradio

Bio je otac kamena, dijete njegovo
i kruh i zemlja bili su mu od kamena
kamen je njegov sačinjen od sna

Očima je kamen mijesio
kamenom je zidao želje visoke
u kamen zatočio strasti duboke
u kamen je spremao sve nevolje

Kamen polirao do sjaja zvijezda
savijao nježno kao ptice gnijezda
Gradio gradio gradio
katedralu od čipke kamena sagradio
a kad nije gradio
on je kamen sadio

Predsjednica Anica Petreš-Németh pri sjedeći se početaka suradnje Trogira i Novoga Budima

Hrvatska samouprava Novoga Budima u dvorani Gobelin Hotela Gellért 20. svibnja priredila je kulturno-roložko-povijesnu priredbu naslova „Kulturne veze grada Sv. Emerika s Trogirom“. Nazočne je pozdravila predsjednica Hrvatske samouprave Novoga Budima Anica Petreš Németh, među inima generalnu konzulicu

Kulturne veze grada Sv. Emerika s Trogirom

*„Raduj se ti, dvor nebeski,
Na dan Svetoga Stefana,*

*Veseli se, zbor angelski,
Toga kralja Vugorskoga!“*

(Ulomak iz Himne Sv. Stefana)

vi na Klisu. Njezin otac Bela IV. utočište je našao u Trogiru. U doba baroka ponovno oživljava kult ugarskih svetaca u Hrvatskoj i Dalmaciji, zahvaljujući možda ponajprije djelatnosti isusovaca, odnosno Hrvatsko-ugarskog kolegija iz Bolonje. Ne u posljednjem

Csaba Kiss Gy. i Dinko Šokčević

ju, a te moći svetaca izbacili su. Budući da su dubrovački trgovci već živjeli u Stolnom Biogradu, oni su ih pokupili i odnijeli sa sobom u Dubrovnik. Ali i nekoliko naselja u svome nazivu čuva imena svetaca, jer su zaštitnici crkava pojedinih sela bili ugarski sveci, primjerice Kraljevec (čuva ime Sv. Stjepana kralja), Ladislavec te Jalžabet (Sv. Elizabeta). Kako su mnogi pisci, pjesmici bili nadahnuti ljepotama Hrvatske, raskoš pojedinih dijelova zabilježena je u putopisima mađarskih autora. Csaba Kiss Gy. je istaknuo Ferenc Hercega, Otmára Szinnyeia, Rezsőa Havassa i Sándora Hegedűsa. Jezik predavanja bio je mađarski.

Priredba je bila popraćena i hrvatskim pjesmama koje je uz gitarsku pratnju pjevao Marko Šteiner, a ulomke iz putopisa čitao scenski umjetnik Stipan Đurić.

k. g.

Pozivu se odazvao velik broj sudionika

Republike Hrvatske u Pečuhu Ljiljanu Pancirov, drugoga tajnika Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti Borisa Golubicića i podbilježnika ureda Samouprave Novoga Budima Zsuzsannu Kremzner Varga. Predsjednica Petreš istaknula je višegodišnje odnose grada Trogira i Novoga Budima, koji su iz godine u godinu obogaćeni kulturnim, športskim i turističkim sadržajima. U okvirima priredbe predavanje o kultu ugarskih svetaca održao je povjesničar Dinko Šokčević, o gradu Trogiru u mađarskim putopisima govorio je povjesničar književnosti Csaba Kiss Gy.

Kada se govori o kultu ugarskih svetaca u Hrvatskoj, treba istaknuti Sv. Ladislava, osnivača Zagrebačke biskupije (1094). Jedan od oltara zagrebačke katedrale posvećen je njemu, gdje se nalazi i njegov kip. Biskupiju i zagrebačku katedralu posvetio je svome pretходniku Stjepanu kralju, koga su za vrijeme njegove vladavine proglasili svetim. Time se kult ugarskih svetaca počeo širiti po Hrvatskoj, po tadašnjoj srednjovjekovnoj Slavoniji, ali poslije po cijeloj Hrvatskoj i Dalmaciji. Ne samo kult Sv. Ladislava i Sv. Stjepana nego i Sv. Emerika (Stjepanova sina), Sv. Elizabete Ugarske, koja je najpopularnija od svih ugarskih svetaca, jednako tako i Sv. Margarita Ugarska, koja je rođena u Dalmaciji, u tvrda-

redu trebamo istaknuti moći svetaca, primjerice najpoznatije od njih, desnicu Sv. Stjepana, koja se do turske okupacije čuvala u Stolnom Biogradu. Nakon dvije-tri godine stolnobiogradska crkva pretvorili su u džami-

Bogatstvo...

Foto: Ákos Kollár

Tijelovo u Santovu

KALAIČA – Hrvatska samouprava grada Kalače 16. lipnja organizira cjelodnevni izlet biciklom u Meszes za učenike koji pohađaju nastavu hrvatskoga jezika u Katoličkoj ustanovi, te njihove roditelje i za sve Hrvate grada. Okupljanje je u 9 sati u parkiralištu Robne kuće „Diego“, nakon čega slijedi zajednički odlazak u Nadbiskupijsko odmaralište u Meszes. Od 10 sati održavaju se razni zabavni sadržaji za djecu, među njima i natjecanje „Tko zna više o Hrvatskoj?“. Nakon zajedničkog ručka u 13.30 sati, slijedi podučavanje hrvatskih plesova i pjesama, pod vodstvom Mónike Sipos, Stipana Krekića i članova kalačkoga Plesnog kruga „Veseli Raci“. Zatvaranje programa je u 22 sata. Organizatori pozivaju sve zainteresirane da se prijave najkasnije do 14. lipnja kod predsjednika Hrvatske samouprave Bariše Dudaša na telefonu 06-20-264-1214.

SUMARTON – Kulturno-umjetničko društvo Sumarton, u suradnji s mjesnom školom, svake godine organizira glazbeni i plesni tabor. Ove će se godine on održati nakon završetka školske godine, od 18. do 22. lipnja. Sudionici tabora usavršit će svoje znanje u sviranja tamburice i puhačkih glazbala, te učiti narodne plesove Baranjske regije.

KERESTUR – Osnovno obrazovno središte „Nikola Zrinski“ od 18. do 22. organizira svoj tradicionalni Međunarodni nogometni tabor. Prema planovima, u tabor stižu i mali nogometaši iz Draškovca i Kotoribe.

BAJA – U organizaciji Udruge Hrvatski kulturni centar „Bunjevačka čitaonica“, 16. svibnja povodom blagdana Svetog Antuna Padovanskog priređuje se Bunjevačko proštenje na Dolnjaku. U klupskim prostorijama Čitaonice u 14.30 sati otvara se izložba „Slamarke – Tavankut“. U 15 sati održat će se okrugli stol, razgovor na temu „Vjera i Bunjevci“. U 17 sati počinje misno slavlje na hrvatskom jeziku u župnoj crkvi Svetog Antuna Padovanskog. Nakon mise slijedi gastronomska večer na terasi Hotela „Dunav“. Goste će zabavljati bajski Orkestar „Čabar“. Večera po cijeni od 690 forinta.

BUDIMPEŠTA – Institut za povijest Centra za humanističke znanosti Mađarske akademije znanosti te Hrvatska samouprava grada Budimpešte i Hrvatska samouprava V. okruga (Belváros-Lipótváros) u petak, 15. lipnja, u Dvorani jakobinaca Mađarske akademije znanosti (Budimpešta I, Országház u. 30) priređuju predstavlanje dvojezičnog zbornika radova „Kao narod s narodom...“. Nazočne pozdravlja v. d. glavnog ravnatelja Centra za humanističke znanosti Mađarske akademije znanosti Pál Fodor, a zbornik radova predstavlja povjesničar književnosti Csaba Kiss Gy. i urednik izdanja Dinko Šokčević.

Petroviščani na dvodnevnom izletu u Zagrebu i Sisku

„Vi nam niste gosti, došli ste na svoje!“

Blizu pedeset Petroviščanov, uglavnom hižni pari i izletnici sridnje životne dobi, se je 12. majaša, rano ujutro otpravilo na zanimljivo putovanje u Zagreb i Sisak, u organizaciji mjesne Hrvatske samouprave. Kako je to bilo jur i u prethodni ljeti tradicija, petrovsko zastupništvo svenek je priredilo veći-manji izlet u staru domovinu, s ciljem da se upoznaju hrvatske kulturne, povijesne ali i prirodne baštine. Dvodnevno putovanje, ovput sa zvanarednim sadržajem, sastavile su Ana Škrapić-Timar, predsjednica Hrvatske samouprave Petrovoga Sela, i novinarka Timea Horvat, u dogovoru s oduševljenim prijatelji Petroviščanov, ki su lani i gostovali u ovom južnogradišćanskom selu. Zahvaljujući povjesničaru i arhivistu Ivanu Radošu u Zagrebu, ter novinaru novoga Sisačkoga tajednika Željku Maljevcu, Petroviščani su svagdir rado primljeni i na svakom koraku smo čutili neizmjernu ljubav domaćinov.

Iako smo od prvoga dogovorenoga sastanka u hrvatskoj metropoli zavolj nepredvidjenoga događaja poldrug ur zakasnili, Ivan Radoš je nas prez zamira, veselo otpeljao do zgrade Hrvatskoga državnoga arhiva, koji se nalazi na Marulićevom trgu u prekrasnom parku, nasuprot velikoga kipa najvažnijega pisca hrvatskoga humanizma, oca hrvatske književnosti Marka Marulića. Ravnatelj Hrvatskoga memorijalno-dokumentacijskoga centra Domovinskoga rata, dr. Ante Nazor u trenutku našega dolaska pred zgradom je dao televizijski intervju u svezi s novimi dokumenti, upućenimi prema Haškom sudu, u obrani generala Ante Gotovine. Naši domaćini najprlje su žedno mnoštvo ponudili pilom, nek potom se je začelo predstavljanje djelatnosti ovoga centra. Držeći u ruki izvorni srpski dokument koji dokazuje da u Kninu nije bilo prekomjernoga granatiranja i posebno ne civilnih objektova, ravnatelj Centra je objašnjavao da se to šalje na Haški sud. Svu izrečenu strahotu o Domovinskom boju sprohadjale su filmske kocke, ke je priskrbio Ivan Radoš, dokazujući publiku ku pustinu, besmisleno rušenje, škodu i smrt su pretpili Hrvati od neprijateljjev, u ovoj nedavnoj bitki za slobodu. Za filmom su se postavila pitanja i dočekani su odgovori, a za tim predavanjem smo pogledali i Hrvatski

Dr. Ante Nazor, ravnatelj Hrvatskoga memorijalno-dokumentacijskoga centra Domovinskoga rata, s izvornim srpskim dokumentom za Haški sud

državni arhiv, čija gradnja zgrade je dovršena 1913. ljeta. Prekrasna prostorija za štanje, meditiranje i znanosti je povukla svu pažnju naših izletnikov. Pri prikdavanju darov dr. Ante Nazor je povidao i to, kako je bio šokiran, prilikom pohoda Sambotelu i Gornjem Četaru lanjsko ljeta, od toga velikoga gradišćanskoga domoljublja koje ga je primilo i ko

Petroviščani s domaćini pred zgradom Državnoga arhiva

Ana Škrapić-Timar, peljačica grupe, prikazuje dare našim domaćinom u Sisku: Antunu Živkoviću, Ivici Pandži Orkanu, Željku Kardašu i Željku Maljevcu

mi Hrvati u zapadnoj Ugarskoj skromno, ali gizdavo nosimo u sebi jur blizu petsto ljet. „Nama je ovdje uvijek drago vas ugostiti i kad god treba, uvijek smo tu“ – su rekli domaćini ki su još svakomu hižnomu paru, ali peršoni podilili paket dar-knjig. Još jedna skupna slika napravljena pred zgradom i cijela naša grupa se je ganula u srce Zagreba. Vručina od 33 Celzija nas je potirala u hlad uz pizzu i hladni Radler. U peti smo se okupili pred Zagrebačkom katedralom, za večerom pak u zagrebačkom gradskom kazališću Komedija smo pogledali mjuzikl Jalta, Jalta koji je svim nam aktivnim i bivšim igrokazajem, ali pak jednostavno ljubiteljem kazališnih kusićev bio veliki doživljaj. Nedilja nas je dočekala s naglim zahladjenjem i nevjerojatnom niskom temperaturom. Svu noć je curila godina, u vlagi smo ostavili za sobom Zagreb i otpravili smo se na put u Sisak. Na ulazu grada su nas dočekali dragi naši prijatelji, veliki poštovatelji i podaniki Gradišćanskih Hrvatov, Ivica Pandža Orkan, umirovljeni pukovnik, i Željko Maljevac, novinar novoga Sisačkoga tajednika. Veljek su nam na početku dolaska darovane opet knjige s posebnim obilježjem iz ovoga kraja. Pri katedralnoj crikvi nam su se još pridružili Željko Kardaš, predsjednik županijske skupščine Sisačko-

povezani s HKD Četarci. U crikvi Uzvišenja svetoga Križa se je služila sveta maša pri koj je katedralni dušobrižnik Antun Sente srdačno pozdravio Gradišćanske Hrvate iz Ugarske. Naglasio je da Sambotel sa Siskom združuje i tragična povijesna činjenica da je u Sisciji rođeni biskup Sv. Kvirin ubijen u tadašnjoj Savariji. Za kratkim predstavljanjem crikvenoga žitka u Sisku, odšetali smo do dvora fare, kade smo počašćeni sokom i žganom za osvježjenje. Pred crikvom čekala nas je kustosica sisačkoga Gradskoga muzeja i pokazala nam arheološko nalazišće u centru toga grada, do kojega smo zašli po objašnjavanju i šalnim replikacijami pukovnika Orkana. U Gradskom muzeju pogledali smo bogatu kolekciju Siscije, a otud nas je peljao put u Park dr. Franje Tuđmana, sve do spomenika poginulim hrvatskim braniteljem na području grada, čije su ime ovjekovječene na ogromnom monumentu. Položeni vijenci, nažgane sviće su samo skromni znaki pažnje da se

-moslavačke županije, bojniki u mirovini, Antun Živković, predsjednik Udruge roditeljev poginulih hrvatskih braniteljev Sisačko-moslavačke županije, i Ivica Posavec, predsjednik Folklor-noga ansambla Ivan Goran Kovačić u Sisku. Ovi folkloriši jur ljeta dugo su i prijateljskim ugovorom

izrazi naše poštovanje ovim herojem. Spomen-soba poginulih hrvatskih braniteljev s fotografijami i obrazi junakov ki su branili sam grad i sisačke bojišnice još je bila potresnija. Teško se osloboditi od misli, koliko je mladih ljudi dalo živote za Domovinu. U razgovoru su teško oblikovane neke misli, dok smo koracali do bližnjega Hotela Panonija, kade je nas čekao obilni stol jila i pila, jer kako je rekao naš peljač, pukovnik Orkan, „kako nismo mi gladovali kod vas, tako se nećete ni vi u ovom varošu.“ I dodao je još: „Vi nam niste gosti, došli ste na svoje!“ ku izjavu je pratio burni aplauz izletnikov.

U spomin-sobi poginulim hrvatskim braniteljem u Domovinskom boju u Sisku

Obilni stol u sisačkom Hotelu Panonija

Nevjerojatno veliki je bio izbor svih specijaliteta, okusnih falatova iz cijeloga područja Hrvatske, na kom smo svi putnici bili jako zahvalni svim domaćinom. Na kraju riči zbogomdavanja, darovanja, objamljenja pao je i dogovor, u bliskoj budućnosti Udruga roditeljev poginulih hrvatskih braniteljev Sisačko-moslavačke županije dojt će na pohod našem Gradišću. Dvodnevna stručna ekskurzija s posebnom tematikom Domovinskoga boja svim je bio diboki duhovni i emocionalni doživljaj.

-Timea Horvat-

Polaganje vijenca i nažganje sviće pred spomenikom palih braniteljev u Sisku

Nogomet nas spaja

Budimpešta uz Vatrene

U sklopu manifestacije Nogomet nas spaja nastupio je sastav Ritam Cafe

Na budimpeštanskom Trgu Erzsébet, u klubu Akvárium 10. lipnja okupilo se stotinjak ljubitelja nogometa, vjernih navijača Vatrenih, da prate i bodre hrvatsku nogometnu reprezentaciju na putu Europskog prvenstva u Ukrajini i Poljskoj. Naravno, do europskoga zlata! Zajednička je to manifestacija Veleposlanstva Mađarske u Zagrebu i Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti pod krilaticom „Nogomet nas spaja“.

Dvije su države zajednički kandidirale na pravo priređivanja Europskoga nogometnog prvenstva, ali je ono pripalo Poljskoj i Ukrajini. Mađarska nije uspjela ostvariti sudjelovanje, a Hrvatska se uspješno plasirala. Budimpešta se pridružuje navijačima iz Hrvatske i uživo prenosi utakmice Vatrenih na LED ekranu.

Prije izravnog prijenosa nogometne utakmice Hrvatska–Irska u Poznanju, kratak koncert je održao sastav Ritam Cafe, u sklopu kojeg su pjevali i svoju himnu skladanu za

hrvatsku nogometnu izabranu momčad. Navijačima se obratio veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti Ivan Bandić, koji je naglasio izuzetne partnerske odnose dviju

Učenici budimpeštanske Hrvatske škole pjevaju himnu za Vatrene

Zamjenik premijera Mađarske Tibor Navracscics i hrvatski veleposlanik u Budimpešti Ivan Bandić zajednički prate utakmicu

država. „(...) samo je jedan razlog što večeras nisam dokraja sretan, a to je da Mađarska nije zajedno sa Hrvatskom sada u Poljskoj i Ukrajini“ – reče g. Bandić. „Kako vidim, večeras sam ja jedini u odijelu“, reče u šali zamjenik premijera Republike Mađarske Tibor Navracscics, „ali samo poradi opravdanja, nosim Croatia kravatu, i nadam se da će i to pomoći Hrvatskoj da večeras pobijedi protiv Irske. Očekujemo od Hrvatske da se i za nas bori na prvenstvu, jer hrvatski uspjeh

slava je i za Mađarsku. Naprijed Hrvatska, Mađarska je s vama!“

„Srcem za Vatrene / Do nove pobjede / Zastave naše vijore...“ pjevali su učenici budimpeštanske Hrvatske škole himnu hrvatske nogometne reprezentacije „Uvijek vjerni“, autora glazbe i teksta Gorana Karana.

I za vrijeme utakmice zavijorile su i hrvatske zastave, navijalo se i, kako rezultat pokazuje, uspješno jer su Vatrene uvjerenosti, s 3 : 1, svladali Irce. Sljedeći je prijenos u četvrtak, 14. lipnja, na istom mjestu s početkom u 18 sati, kada igraju Hrvatska i Italija, kojem slijedi nastup grupe Adastrs s početkom u 20 sati. Utakmica Hrvatska–Španjolska gledat će se također u u klubu Akvárium 18. lipnja s početkom u 20 sati 45 minuta, a zajedničkom gledanju prethodi nastup Orkestra Zora s počekom u 19 sati.

Školski program u Santovu

Potkraj školske godine u santovačkoj Hrvatskoj školi postalo je tradicijom da se priređuje cjelovečernji prigodni kulturni program, kada se zajedno proslavljaju Majčin dan i Dan djece. Tako su učenici i njihovi nastavnici i ove godine, 22. svibnja, pripremili program za rodi-

sve bolji i bolji tamburaši, čiji broj iz godine u godinu raste. Cjelovečernji program na kraju je obilježio i šokačkohrvatski blok u izvornoj narodnoj nošnji, uz pjesmu, ples i prikaz narodnih običaja.

Foto: S. B.

telje, bake i djedove, te prikazali sve ono što su tijekom godine naučili i uvježbali. Sadržajni kulturni program, koji je upriličen u kinodvorani doma kulture, obogaćen je kazivanjem stihova, igrokazima, plesovima i pjesmama na hrvatskom i mađarskom jeziku, a nastupili su i

MALA STRANICA

Izradila: Dijana Kovačić
iz Fičehaza

Nezaboravan izlet u Veliku

Tradicionalno je već da za vrijeme pismenih maturalnih ispita učenici, gimnazijalci budimpeštanske Hrvatske škole odlaze na razredne izlete. Učenici nižih i viših razreda posjetili su primjerice zoološki vrt, Margitin otok, znamenitosti grada ili pogledali film u kinu. Đaci šestog razreda, njih 13, u pratnji razrednice Biserke Brindze i Eve Kolar, od 6. do 12. svibnja u sklopu prijateljske razmjene učenika HOŠIG-a i veličke Osnovne škole Ivana Gorana Kovačića boravili su u Velikoj. Narečene ustanove potpisale su sporazum o suradnji prije pet godina, i otada redovito se posjećuju.

Za vrijeme boravka budimpeštanski su učenici bili smješteni kod obiteljskih kuća, prije podne su sudjelovali u nastavi, a popodne su ih očekivali brojni programi domaćina, športska zanimanja, izlet u park prirode Jankovac, posjet fazaneriji i obilazak prekrasnog okoliša, šuma i vinograda. Učenici gosti darovali su domaćinima polusatni kulturni program, recitirali su hrvatske i mađarske pjesme, svirali na tamburici i plesali hrvatske pjesme. Stečena su nova prijateljstva, nezaboravni doživljaji, upoznali su način života jedni drugih, druge običaje i ne u posljednjem redu vježbali su hrvatski jezik.

k. g.

Faljen Isus, kraljo...

Duhovi: blagdan silaska Duha Svetoga na apostole u Jeruzalemu, 50 dana nakon Kristova uskrsnuća; blagdan „rođenja Crkve“. Toga dana obiteljske domove obilaze kraljice, djevojke obučene u narodnu nošnju koje uz pjesmu žele ukućanima sve dobro, blagostanje. Svrha je ovog običaja slavljenje plodnosti. Običaj kraljica još živi i u nekim našim (hrvatskim) naseljima, kao što je to i Salanta.

U Salanti se tradicionalno za Duhove priređuje ophod «kraljica». Tako je bilo i ove godine, 27. svibnja kroz cjelodnevni program za koji su se pobrinuli KUD Marica i KUD Tanac te Orkestar Vizin uz potporu Hrvatske samouprave sela Salante, organizirani su programi pod nazivom Duhovni praznik i Hrvatska večer. Događanja su započeta u ranim prijepodnevnim satima na misi u nijemetsko-salantskoj crkvi započetoj u 9 sati koju je na mađarskom jeziku služio Ladislav Ronta, tamošnji župnik, čija je središnja župa rimokatolička crkva u Harkanju. Misa je bila na mađarskom jeziku, ali uz hrvatske crkvene pjesme, te uz ministriranje djece u narodnoj nošnji, crkva je bila prepuna djece obučene u hrvatsku narodnu nošnju. (Napomenimo kako odlaskom u mirovinu dekana župnika

Stjepana Zagorca koji je duga desetljeća službovao u nijemetskoj crkvi, vjernici Hrvati u Salanti nemaju mise (obrede) na materinskom hrvatskom jeziku, tek u rijetkim iznimkama). Svećenik Ladislav Ronta, u svojoj propovijedi govorio je i o jačanju zajednice, te o tome kako zajednički ples, veselje, zajedničko slavljenje te obnovljeni običaji jačaju zajednicu, vežu ljude. Nakon mise djevojke male i srednje skupine KUD-a Marica predstavile su se s hrvatskim i mađarskim kraljičkim običajem, a uza svirače KUD-a zaplesalo se i kolo pred crkvom. S njima je bila njihova učiteljica Vesna Velin i Zoltán Vízvári koji svirače KUD-a Marica podučava svirati. Program se odvijao na veliku radost mnogobrojnih vjernika i bošnjačkih Hrvata iz Salante starije dobi. Plesalo se i pjevalo uza

sudjelovanje svih članova KUD-a Marica, i plesača i orkestra. No taj dan s tim prijedodnevnom slavljenjem nije završen, štoviše, tek je otpočet niz prijedodnevni programa. Od 13 sati djevojke male i srednje skupine KUD-a Marica u tri su skupine obilazile salantske i nijemetske bošnjačkohrvatske domove pjevajući:

*Faljen Isus, kraljo,
Mama me je majo
Od dvora do dvora
Do cmiljeva polja
Da cmilje beremo
Da kralja kitimo
Kralja i kraljicu
Bana i banicu
Našu drugaricu.
Il' ju vi udajte
Il' ju nama dajte!
Mi ćemo ju udati
Za popovog đaka
Koji knjige piše
Sitno popisuje.
O, prošeći, kraljo,
Tamo i ovamo
Bijelo pa rumeno.
Faljen Isus!*

...a nakraju, bacivši uvis ili stavljajući na zemlju jastuk, mala «kraljica» rekla je:

*Taka vam bila djevojka!
Taka vam bila kudiľja!
Ovolika sreća, još veća!
A ovolika nesreća!*

Kako nam kaže članica Predsjedništva KUD-a Marica Brigita Štivić, posjetilo se 90% kuća u Salanti, na radost mještana koji su nestrpljivo očekivali „kraljice”.

Napomenimo kako s malom i srednjom skupinom plesača KUD-a Marica vježba Vesna Velin, a velika skupina vježba s voditeljem pečušškoga KUD-a Tanac Józsefom Szá-vaiem.

Ograde hrvatskih kuća bile su okićene starim stolnjacima, maramicama, tkaninama, a na ponekoj kapiji našli su se i oplećci, krilca, pa još i čizme. Starije žene i muškarci, jednako kao i mladi naraštaj, znatiželjno su gledali šarenu povorku koja se veselo približavala cilju.

U domu kulture od 19 sati priređena je Hrvatska večer uza sve skupine KUD-a Marica, te uz dvije koreografije KUD-a Tanac (kermez i običaj bunjevačkih «kraljica»), a gost je večeri bio Stipan Đurić, glumac, pjevač, koji je uz Orkestar Vizin izveo poduži koncert omiljenih hrvatskih pjesama. Cjelovečernji program završen je plesačnicom, zabavom uz Orkestar Vizin sve do sitnih sati.

Okupljene je pozdravio predsjednik salantske Hrvatske samouprave Mijo Štandovar, a u publici su bili i Mišo Hepp, predsjednik Hrvatske državne samouprave, te generalna konzulica Ljiljana Pancirov.

Vesna Velin & bpb

BUDI TI GLAS GRADIŠĆA 2012!

GG

Ako želiš pokazati svoj glas i otpjevati svoju najdražu pjesmu u pratnji živog profesionalnog benda, prijavlji se....

glasgradisca@gmail.com

JAVI SE!

Datum:
21.10.2012

www.glasgradisca.hr
tel: +386 91 22 7303
+386 91 22 7304

POTPORA USVAJANJA MATERINSKOJEZIČNIH VJEŠTINA
PRIMJENOM KOMPLEKSNIH UČILA I METODA
TÁMOP-3.4.1/A-08/2-2009-0005

HORVÁT ANYANYELVI KOMPETENCIÁK ELSAJÁTÍTÁSÁNAK
TÁMOGATÁSA KOMPLEX TANESZKÖZÖKKEL ÉS MÓDSZEREKKEL
TÁMOP-3.4.1/A-08/2-2009-0005

Honorable Ministry of Education and Science
www.nemzetiszek.hu
Tel: +36 20 820 838

HUNGARIAN REPUBLIC MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE
TÁMOP-3.4.1/A-08/2-2009-0005

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Srdačno Vas pozivamo na Završnu konferenciju projekta: „Potpora usvajanja materniskojezičnih vještina primjenom kompleksnih učila i metoda – TÁMOP-3.4.1/A-08/2-2009-0005”, koje ćemo upriličiti u Hrvatskome vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i učeničkom domu Miroslava Krležu u Pečuhu, u sklopu svečane sjednice Učiteljskog vijeća.

22. lipnja 2012. g., od 11 do 12.30 sati.

Sudjelovanje na konferenciji obavezno trebate prijaviti najkasnije do 18. lipnja na telefon ustanove: 72/252-657; 251-283, ili na mail: gabor@server.krleza.sulinet.hu

Tisztelettel meghívjuk a „Horvát anyanyelvi kompetenciák elsajátításának támogatása komplex taneszközökkel és módszerekkel - TÁMOP-3.4.1/A-08/2-2009-0005” projekt Zárókonferenciájára a pécsi Miroslav Krleza Horvát Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Diákotthonba, az ünnepélyes neveléstudületi értekezlet keretében,

2012. június 22.-én, 11-től 12.30 óráig.

A részvétel ingyenes, de regisztrációhoz kötött. Részvételi szándékát kérjük, a 72/252-657; 251-283 telefonon vagy a gabor@server.krleza.sulinet.hu e-mail címen legkésőbb június 18.-áig jelezze!

EP u nogometu 2012

Vatreni nadigrali Irsku

PEČUH – U organizaciji Hrvatske samouprave i Hrvatskoga kluba Augusta Šenoe, 17. lipnja priređuje se već tradicionalni Hrvatski dan, koji se priređuje već više od dva desetljeća, a njegova je ovogodišnja zanimljivost da se prvi put u svojoj povijesti priređuje u organizaciji i uz novčanu potporu tamošnje Hrvatske samouprave. Program Dana počinje folklornim programom na otvorenoj pozornici Trga Sv. Stjepana u kojem sudjeluju: salantski KUD Marica, martinački Ženski pjevački zbor "Korjeni", Plesna skupina pečuško-ga Hrvatskog vrtića centra „Miroslav Krleža” i poganski Ženski pjevački zbor „Snaše”. U 11 sati počinje misa na hrvatskom jeziku u tamošnjoj katedrali koju će predvoditi đakovačko-srijemski nadbiskup Marin Srakić uz nazočnost pečuškog biskupa Györgya Udvardya i koncerte hrvatskih svećenika iz Pečuške biskupije. Misu će pjevati Ženski pjevački zbor Augusta Šenoe. Nakon mise na otvorenoj pozornici na Trgu Sv. Stjepana nastupit će pečuški KUD Tanac i Orkestar Vizin.

BUDIMPEŠTA – Članovi Zajednice hrvatskih umirovljenika u Mađarskoj organizirat će sljedeći susret, koji će se održati 21. lipnja, s početkom u 17 sati, u Croaticinoj klupskoj prostoriji. U sklopu susreta dopredsjednik Zajednice Stipan Vujić pričat će šaljive matematičke zadatke, a potom će se slaviti imendani i rođendani članova.

Na Europskom nogometnom prvenstvu 2012, koje se održava od 8. lipnja do 1. srpnja u Poljskoj i Ukrajini, reprezentacija Hrvatske u prvom kolu skupine C u Poznanju nadigrala je Republiku Irsku 3 : 1 (2-1) i napravila prvi veliki korak, nagovješćujući veliku borbu za položaj u četvrtzavršnici.

Hrvatska je odlično otvorila nastup na Europskom prvenstvu, i Mandžukićevim pogotkom već u 3. minuti susreta povelu 1 : 0, ali je Irška nakon 15 minuta igre iz prekida neočekivano došla do izjednačenja. Hrvatska je nastavila dobrom igrom, zaredala nekoliko izglednih prilika, a na kraju prvog poluvremena zasluženo došla do novog vodstva, kada

je Jelavić iskoristio jednu grešku irske obrane i lako savladao Givena, 2 : 1. U nastavku je Hrvatska u 49. minuti drugim zgoditkom Mandžukića, koji je oba gola postigao glavom, došla do velike prednosti i uvjerljive pobjede 3 : 1. Dvostruki strijelac Mario Mandžukić dao je najbrži gol prvenstva, i šesti najbrži na EP.

U prvom susretu skupine C Španjolska i Italija odigrale su 1 : 1.

Hrvatska, koja je nakon prvog kola vodeća u skupini C, u drugom kolu 14. lipnja igra opet u Poznanju u 18 sati protiv Italije, a 18. lipnja u 20.45 sati protiv Španjolske, aktualnog europskog i svjetskog prvaka.